

Tkab' Tu'j Pabl kye Nimil aj Corint

Tb'ajlinxi' ttz'ib'i'n Pabljo tnejil u'j kye aj Corint, atxtaq nimkul ti', a nya wen kyxol nimil antza. Tu'npetzi'n, kub' t-ximin Pabl tu'n t-xi ttz'ib'i'n tkab' tu'j tzalun.

Tojjo u'j lu'n, at oxe tnej nimxix kyoklin. Tojjo tnejil tnej (1:12–7:16), xi tq'ma'n Pabl jun tkolb'il tib' kywutz tkyaqil ti'jjo b'ant tu'n, te' tja ttx'ixpin tb'e tu'nraq txi' lolkye, qu'n at junjun q'mante qa sb'ul te Pabl, ex mi njapin b'aj tyol. Tu'n t-xi laq'e, nxi tchiky'b'in tze'n t-xilin toklin te tsanjil Jesús, ex xi tq'o'n junjun xnaq'tzb'il ti'jjo ak'aj chwinqil.

Atzin tkab' tnej (8:1–9:15), atzin t-xilin ti'j jun oyaj tu'n tjaw chmet, tu'n t-xi' kye nimil toj Jerusalén, a manyor yajqex. Xi tq'o'n Pabl kynab'l tu'n kyok so'j, ex nyolin kyi'jjo nimil, a tu'n kymojin, tu'n t-xi nik'etjo oyaj lu'n.

Tojjo toxin tnej (10:1–13:10), ate Pabl nklon tib' juntl majl ti'jjo taq'in ex toklin tu'n Dios. Tej tjapin b'aj tu'j, nyolin Pabl b'unin wen ex tuk'a nim tk'u'j kyi'j nimil.

Tq'olb'il Pabl kye nimil aj Corint

1 ¹Ayi'n Pabl jun tsanjil qAjaw Jesucrist tu'n tajb'il qMan Dios. Junx tuk'a erman Timotey, nxi ntz'ib'inji'y u'j lu'n kye erman, aye' Ttanim Dios toj tnam Corint ex toj tkyaqil tx'otx' te Acay.^a ²Noqit ax qMan Dios ex Jesucrist, a tAjaw Tkyaqil, tzaj q'onte t-xtalb'il ex jun tnuk'b'il toj tkyaqil.

Chewsb'il qanmin tu'n Dios

³Qo nimsin tb'i qMan Dios, a Manb'aj te qAjaw Jesucrist, qu'n atzi'n Manb'ajjo at tq'aq'b'il tk'u'j qi'j, ex kukx ntchewsin qanmin. ⁴Ex ax ntzaj q'onte chewsb'il qanmin toj tkyaqiljo a n-iky'x qu'n, tu'ntzintla tb'antqe qchewsinte kyanmi'njo noq ti'chaqu n-iky'x kyu'n, tu'nxjo chewsb'il anmin, a ma tzaj q'on qe tu'n Dios. ⁵Qu'n ikytzi'n tze'nku' qe' nim yajb'il n-iky'x qu'n, noq tu'n tpaj taq'in Crist, ex ikyxjo nimxix chewsb'il qanmi'n ktzajil q'o'n tu'n. ⁶Exla qa ma tz'ikyx qu'n tu'n tpaj tb'i Crist, mo qa nqo tzalaja tu'n chewsb'il qanmi'n tu'n, tkyaqiljo lo n-ajb'in te chewsb'il

kyanmi'n, ex te kolb'il kye'y, tu'ntzintla kywe'xixa toj kynimb'ila toj tkyaqiljo yajb'il n-iky'x kyu'n, tze'nkuxjo qe' n-iky'x qu'n. ⁷Tu'npetzi'n, q'uqlexix qk'u'ja kyi'ja, qu'n b'i'n qu'n qa ikyx n-iky'xjo kyu'n tze'nku qe', exsin ikyxjo tojjo chewsb'il qanmin.

⁸Werman, waja tu'n kyb'inti'y tkyaqiljo yajb'il s-iky'x qi'ja toj tx'otx' te Asia. Qu'n nyakuj tjaq' jun iqtz o niky'b'ajtzi'y, exsin nti'x qipi'n tu'n tky'isje qu'n. Ex otaq kub' qximi'n qa nyataq tu'n qetza antza tuk'a qchwinqila.^b ⁹Qu'n otaq qna'y tu'n qkyij kyima antza. Me ma tz'okin lu'n, tu'n mi qeye qk'u'ja qi'lja, qala' tu'n tqe qk'u'ja ti'j qMan Dios, a at tipin tu'n tjatz anq'in kyimnin tu'n. ¹⁰Me ax te Dios ma klon qey te kyimin toj Asia, ex nqo tklo'n ja'lin, ex ma qe qk'u'ja ti'j, qa kukx qo kletilji'y tu'n, ¹¹noq tu'n kynaj Diosa, aye' nchi mojin qi'ja toj taq'in qMan. Qu'n qa ma chi na'n Diosa qi'ja, ex qa ma tzaj ttzaq'win Diosjo kykub'sb'il kywutza, ax Dios kk'molte nim aq'b'il chjonte.

Tiqu'n yaj xi' Pabl toj Corint

¹²Atzin ja'lin nqo tzalaja ti'jjo lo: Qu'n a qanmi'n q'mante qa b'a'n ma

^a1:1 Kyb'i. 18:1. ^b1:8 1Co. 15:32.

qo b'eti'y kyxolxjal, aye' nya nimilqe, ex ikyxjo kyxola tuk'a jun qchwinqila saqxix ex junch'in tumil. Atzi'n lo tzajnin tu'n t-xtalb'il qMan Dios, ex nya te jun kynab'l'xjal te twutz tx'otx'.¹³ Tu'npetzi'n, mi xi qtz'ib'i'n junjun nmaq tumil, a nlay tz'el kyniky'a te, noq te qnimsb'il qib'a. Qala', kukx nqo tz'ib'inji'y kyojjo qu'ja tuk'a jun yol, a nya kuj tu'n tja kyu'ji'n, ex tu'n tel pjet toj kynab'la. Ex qkeb'il qk'u'ja ti'lj, ¹⁴qu'n ikytzi'n tze'nku ma tz'el kyniky'a te toj junjun tnej, me nchin kub'sin nwutza kye'y, tu'n kytzalaja qi'ja toj tkyaqil, tze'nku qe qo tzalajila kyi'ja, aj tul tq'ijil tu'n tul qAjaw Jesús.

¹⁵Qu'n q'uqleta q nk'u'ja ti'l'jo lo, kub' nb'isi'n tu'n wiky'a lol kye'y kab'e maj, tu'ntzintla nmoji'n kyi'ja. ¹⁶Qu'n kub' nximi'n tu'n wiky'a kyuk'iy, aj nxi'y toj nb'e'y tzman toj tx'otx' te Macedonia. Ex aj nmeltz'aja, tu'n wiky'taq juntl majla lol kye'y, ex tu'n kymojintaqa wi'ja toj nb'e'y, aj nxi'y toj Judey.^c ¹⁷Tej tkub' nb'isi'n ikyjo, ¿Ma tuk'apela kab'e nk'u'ja tze'nku jun sb'ulxjal te twutz tx'otx', a nxi tq'ma'n qa b'a'n tu'n tb'inchin jun ti' ex te jun paqx qa mina? ¹⁸Me mina, erman. Qu'n ikyxjo tze'nku te Dios kukx njapin b'aj Tyol, ex ikyxjo qe'. Mina nqo yoli'n tuk'a kab'e qyola. ¹⁹Qu'n ikytzi'n te qAjaw Jesús, a Tk'wal qMan Dios, a nqo yoli'n ti'lj kyxola, junx tuk'a Silvano ex Timotey.^d Ex mina nyolinta q Jesús tuk'a kab'e tyol, qala' a Jesús kukx nyolin twutzxix tuk'a junch'in tumil, ex ikyxjo qe'. ²⁰Qu'n tkyaqiljo ntq'ma'n Dios, o japin b'aj tuk'a Crist. Tu'npetzi'n, at tq'uqb'il qk'u'j ti'l'jo Tyol, a twutzxix, ex nqo nimsin tb'i, ex nxi qq'ma'n qa ikyxjo.

²¹Qu'n axte Dios ma q'onte qe, tu'n qwe' wen toj qnimb'il ti'lj Crist, ex o qo jaw tsk'o'n, tu'n qb'inchin taq'in tzalu'n twutz tx'otx'. ²²Ex o tz'ok tq'o'n jun qechil toj qanmin, a Xewb'aj Xjan, tu'n tyek'in qa o qo ok te te. Qu'n atzi'n Xewb'aj Xjan jun kujsb'il Tyol ti'l'jo ktzajil tq'o'n qe toj kya'lj.

²³Kub' nximi'n nej, tu'n nxi'y kyuk'iy, me b'a'ntla qa ma chex nkawi'n kujxix, tu'n kyb'inchb'i'n nya b'a'n. Me ojtzqi'nqinx tu'n Dios, qa nky'e'lytaqa ikyjo. Tu'npetzi'n, mix in iky'i'y kyuk'iy liwey toj Corint. ²⁴Qa ma chex nkawi'n, nya noq tu'n qnimsin qib'a kywutza, qala' tu'n qmoji'n kyi'ja tu'n kytzalaja toj kynimb'ila. Qu'n noq tu'njo lo, kchi elile wena toj tkyaqil.

2 ¹Tu'npetzi'n, xkub' nb'isi'n ikyjo, tu'n mi chinka juntl majla kyuk'iy ja'lin, tu'ntzintla mi chi jaw b'isini'y, noq tu'n nkawb'ila kujxix kyib'aja. ²Qu'n qa ma chi jaw b'isi'n tu'n npaja, ¿Tze'ntzin ttentz tu'n ntzalaja kyuk'iy? ¿Ma akutzin chi tzalaja wuk'iy, qa otaq chi b'isi'n wu'n? ³Qu'uleta q nk'u'ja kyi'ja, tu'n qtzalaj junx qkyaqilx. Me tej tok nb'i'n qa attaq nya b'a'n kyxola, b'e'x xi ntz'ib'i'n wu'ja kye'y kuj ch'in, me ¿Nyapela tu'n tkub' kyb'inchin kyib'a, tu'ntzintla mi chin jaw b'isini'y, aj nte'n kyxola? Qu'n ayepen kye' tu'n kyq'onte tzaljb'il we'y. ⁴Xi ntz'ib'inji'y wu'ja kye'y tuk'a txqan b'is, ex lab'il toj wanmi'n, ex in jaw oq'a tu'n ikyjo. Me nya tu'n kyjaw b'isi'n, qala' tu'ntzintla tel kyniky'a te qa nimxix nk'u'ja kyi'ja.

Kub' najsit il te jun b'inchil il

⁵Atzin ja'lin, a xjal, aj xb'inchin il, s-ok q'o'nte jun b'is wi'ja tu'n tb'inchb'in nya b'a'n. Me nya noq o'kqinx, qala' toj juntl tumil, majqexa. ⁶Qu'n atzin kawb'il kuj kub' kyq'o'n tib'ajjo xjal lo, iTuk'axjo ja'lin! ⁷Qala' b'antla tu'n tkub' kynajsi'n til, ex tu'n kynimsi'n tk'u'j, tu'ntzintla mi kub' numje tu'n txqan b'is. ⁸Tu'npetzi'n, nchin kub'sin nwutza kye'y, tu'n tkub' kyxmoxin kyib'a tuk'a. ⁹Atzin t-xilin tumiljo tnejil wu'ja kye'y, noq tu'n tkub' kyek'i'n kyxola qa nchi kub' kynimi'n nyola ti'lj b'inchil il, a xi nq'ma'n toj wu'ja, ex ikyxjo ti'lj tkyaqil nnuk'b'ila. ¹⁰Tu'npetzi'n, qa ma kub' kynajsi'n til, ex ikyxjo we' k'wel nnajsi'n tkyaqiljo nya b'a'n, a xb'ant tu'n. Me tze'nku qa nya wi'ja xkub' tb'inchine'

^c 1:16 Kyb'i. 19:21. ^d 1:19 Kyb'i. 18:5.

il, b'alaqa nyaqi'n kchin najsilte. Me k'wel nb'inchin'n, noq te jun yek'b'il kywutza qa at jun najsb'il qil te jun majx tu'n Crist. ¹¹Qu'n qa ma kub' qnajsin til juntl, mi qo kub' tu'n tajaw il, qu'n b'i'n qu'n, qa ila' tumil tze'n tten tu'n qkub' tsb'u'n.

**Tej tayo'n Pabl kyqanil aj
Corint toj tnam Troas**

¹²Tej nkani'n toj tnam Troas q'mal Tb'anil Tqanil ti'l Crist, attaq amb'il tu'n waq'ni'n wen toj taq'in qAjaw.

¹³Me attaq jun b'is toj wanmi'n ti'l Tito, qu'n na'ntaq tul tuk'a tqanil kyi'ja. Tu'npetzi'n, b'e'x i kyij ntzaqpi'n erman antza toj Troas, tu'ntzi'n b'e'x in xi'y jyolte toj tx'otx' te Macedonia.^e

Ma kub' ti'j il qu'n, noq tu'n Crist

¹⁴Me chjonte qMan Dios, tu'n txolin qten te ik'y'sb'il te' tzaljb'il, junx kyuk'a ma kub' ti'j il ky'u'n, ikyxjo tze'nqeku xo'l q'aq' nchex txolin kyten te ik'y'silte tzaljb'il, aj kykanb'in toj jyoj q'oj. Ma qo kanb'in tu'n qAjaw Crist, a Jesús, qu'n ma tzaj tq'o'n Tb'anil Tqanil qe. Ma kanin Tb'anil Tqanil kyxol tkyaqil xjal qu'n, ikyxjo tze'nku tk'ok'jil storak nja jupin toj kyq'iq' toj nintz q'ij te xo'l q'aq'. ¹⁵Qu'n ikyx tze'nku te Crist, xi' yolil Tb'anil Tqanil kyxol tkyaqil xjal, tze'nku jun tk'ok'jil b'a'n twutz Dios; exsin ikyxjo qe, nqo yolin Tyol kyxoljo aye' kchi kletil ex aye kchi najil. ¹⁶Qu'n atzin t-xilin Tb'anil Tqanil lo kyxol nya nimil, te kyimin te'. Me kyxoljo aye' kchi kletil, te chwinqil te' te jun majx. ¿Me ankye' at toklin tu'n t-xi q'mal te' Tb'anil Tqanil lo, a nimxix t-xilin? ¹⁷¡Nya noq a'lchaqu! Qala' o'kqexjo aye' junxch'in tumil q'i'n ky'u'n twutz Dios, ex nchi yolin tu'n, ti'l Crist. Ex nya ikyxjo tze'nqeku txqantl, aye nchi suqin Tyol Dios noq tu'n kykanb'in pwaq ti'lj.

**Jun tqanil ti'j jun ak'aj tumil
tu'n qkyij toj wen tuk'a qMan**

3 ¹¿Ma tzunpela nja qnimsin qib'a tuk'a yol lo? ¿Mo ilpela ti'j tu'n

t-xi qq'o'n jun u'j kye'y te oqxenb'il qe'y, noq tu'n qkub' kyxk'ami'n; mo tu'n tzaj kyq'o'n jun u'j qe'y te oqxenb'il qe'y, ja' tu'n qponi'y? Qu'n ikytzin tumiljo kyunxjal, a nya wen, aye' nchi b'et suqil Tyol qMan. ²⁻³¡Mina! Qu'n ayeku kye' ma chi ok tze'n jun u'j te oqxenb'il qey. Qu'n tz'ib'inqe kye' tu'n Crist toj qanmi'n, nya tuk'a jun tz'ib'b'il, a aku naj, qala' tuk'a Xewb'aj Xjan, a T-xew Dios, itz' te jun majx. A u'j lo, ayeku kye'; mikyxi tze'nku ojtxe kawb'il noq tz'ib'in twutz ab'j, a nlay b'ant tb'inchinte jun ti';⁸ qala' tz'ib'in toj kyanmi'n, a itz', ex aku tz'el tniky'tzajil kywutzxjal noq ti'ljo kyb'inchb'i'n b'a'n, ex aku b'ant tul'jit qaq'i'n kyunxjal noq kyi'ja. ⁴Atzin kynimb'ila ikyjo ntzaj tq'o'n tq'uqb'il qk'u'ja twutz qMan Dios, noq tu'n Crist. ⁵Qu'n nya tu'n qb'inchb'i'n kyxola, kjawil qnimsin qib'a, qu'n tkyaqiljo lo tzajnin te Dios, ⁶qu'n axte Dios ma tzaj q'onte qokli'n tu'n qoka te taq'n'il ti'l jun ak'aj tumil b'antlin ti'l tu'n, tu'n kykyijxjal toj wen tuk'a. Qu'n atzin ojtxe tumil nqanin qi'lj tu'n qkyim tu'n, tu'n mi njapin b'aj tkyaqil qu'n. Atzin kolb'il ja'lin nya te ojtxe tumil, a tz'ib'ink twutz ab'j, qala' tu'n Xewb'aj Xjan, a ntzaj tq'o'n qchwinqil te jun majx.^h

⁷Atzin ja'lin, qo ximin ch'in ti'ljo ojtxe kawb'il, a te kyimin, a ok tz'ib'in twutz ab'j. Atzinjo lo ul kyxol aj Israel tuk'a txqan tqoptz'ajiyil Dios. Me ayetzin aj Israel mix kypa'ye tu'n kyka'yin twutz Moisés, noq tu'n tpajjo tqoptz'ajiyil Dios pon kanin ti'lj, a cheb'e' kub' b'aj tqan.ⁱ ⁸Ex qa tuk'a nim tqoptz'ajiyil Dios s-ule lo, ¿Yajtzila te' te ak'aj tumil, a tzajnin tu'n Xewb'aj Xjan? ⁹Qa a ojtxe kawb'il ma tzul tuk'a tqoptz'ajiyil Dios, exsin nqanintz kyi'ljxjal tu'n kykyim tu'n, ¿Yajtzila te' ak'aj tumil, a ma chi okxjal tz'aqle tu'n? ¹⁰⁻¹¹Qu'n ante ojtxe kawb'il nyala te' toklin twutzjo ak'aj. Qu'n ante ojtxe kawb'il il ti'lj tu'n tb'aj, me ante ak'aj, ok kyjel te' te jun majx.

^e 2:13 Kyb'i. 20:1. ^f 2:14 Ayejo yol: tu'n txolin qten te ik'y'sb'il te' tzaljb'il, *desfile* n-ele toj kastiy. ^g 3:2-3 Ex. 24:12. ^h 3:6 Jer. 31:31-34. ⁱ 3:7 Ex. 34:29.

¹²Me tze'nku qa ma qe qk'u'j ti'jjo ak'aj tumil, a mi b'aj, nqo yolin ti'j tuk'a tkyaqil qanmin; ¹³mikyxi tze'n te Moisés, n-ok tktxu'ntaq twutz, tu'n mi tz'iwle tqoptz'ajiyil Dios ti'j, kyu'n aj Israel, tzmaksi k-elil tjqo'n twutzjo, ajxi tkub' yupjjo tqoptz'ajiyil.¹ ¹⁴Ex ikyxjo tze'nku ja'lin, atzin kynab'lxjal ma tz'ok juple nyakuj tu'n jun kutxb'il. Qu'n ajtzin tja kyu'jin xjaljo Tu'jil Tyol Dios, mi n-el kyniky' te t-xilin tumil, qu'n o'kxjo tu'n kynimb'il ti'j Crist, aku tz'el q'inte kutxb'il kywutz tok, tu'n tel kyniky' te. ¹⁵Kyojjo tq'ijil ja'lin, aj tjaw kyu'jin tkawb'il Moisés, jpu'nkjo kynab'l nyakuj tu'n jun kutxb'il, tu'n nya tzaqpi'nqe tu'n tel kyniky' te kolb'il. ¹⁶Me qatzin qa ma nimin jun xjal ti'j qAjaw, atzin kutxb'il b'e'x k-elil. ¹⁷Qu'n axte qAjawjo, a Xewb'aj Xjan, ex ja' ta'ye T-xew qAjaw, antza ta'ye tzaqpib'l tu'n tel qniky' te. ¹⁸Tu'npetzi'n, qkyaqilx nya ktxun qwutz tuk'a jun kutxb'ilte tze'nku te Moisés; qala' ma qo ok tze'nku jun ka'yb'il wutzb'aj, tu'n kyka'yinxjal tqoptz'ajiyil qAjaw toj qchwinqil. Qu'n axte T-xew qAjaw ntx'ixpinte qchwinqil, tu'ntzintla cheb'e tu'n qxi laq'e, tu'n qok tze'nku te Crist.

4 ¹Tu'npetzi'n, mi qo kub' numj, qu'n axte Dios tuk'a tkyaqil tq'aq'b'il tk'u'j, ma tzaj toqxenin taq'in qe toj ak'aj tumil, tu'n kykyijxjal toj wen tuk'a. ²Tu'ntzi'n ikyjo, ma tz'el qi'jlin tkyaqil qb'inchb'in, a nb'ant toj ewajil, a te elsb'il qtx'ixew, me nya tu'n qsb'u'n mo tu'n tja qtx'ixpin Tyol Dios. Qala', nqo yolin Tyol jikyin wen, tu'n qel wen kywutzxjal, ex tu'n tel pjet Tyol Dios toj kyanmin junjun, tze'nku taj Dios. ³Exla qa at junjun mi n-el kyniky' te! Tb'anil Tqanil kolb'il, qu'n ayela' kyja' kyxi' toj najin. ⁴Qu'n a tajaw il, a nkawin te twutz tx'otx', ma tz'ok jpunte kynab'l tu'n kyok tze'n jun mox toj kyanmin, ex tu'n mi tz'ele kyniky' ti'jjo tspiky'imil Tb'anil Tqanil ti'j tqoptz'ajiyil Crist, a q'anacha'l ti'lxjo Dios, a nya q'anacha'l.

⁵Tu'npetzi'n, mi nqo yoli'n toj aq'untl qil qib'xa; qala' nxi qq'ma'n qa a Jesucrist tAjaw Tkyaqil, ex awotzin qe', ma tz'ok qq'on qib'a tu'n qajb'in kye'y toj tumil tb'i. ⁶⁻⁷Qu'n axte Diosjo, a q'ma'ntexix te tnejil, tu'n tjaw tqoptz'aj spiky'in toj qxopin,^k ex ikyxjo ja'lin, ma tzaj tq'o'n spiky'in te jun q'inimil toj qanmin, a ojtzqib'l ti'jjo t-xilin tqoptz'ajiyil Dios, noq tu'n Jesucrist. Me ante q'inimil lo tojxi qxmilil ta'ye te jun majx, ex atzi'n qxmililjo nyakuj ikyjo tze'nku jun tz'aqb'aj k'wil, jun paqx nb'aj. Ex atzi'n q'inimil nimxix qipin tu'n toj qanmin, tu'ntzin tyek'in qa te te Dios ex nyaqeku.

Mi qo kub' numj toj qnimb'il

⁸Exla qa nim yajb'il n-iky'x qu'n, me nyat nti' qelix; exla qa ma tzaj b'is qi'j, me nya tu'n qo k'wel numje; ⁹exla qa ma qo el kyiky'inxjal, me me te Dios, nlay qo kyij tkolin; exla qa ti' xb'ant kyu'nxjal qi'j, nlay qo kub' tu'n. ¹⁰Ikyxjo tze'nku b'aj ti'j Crist, a qxmilil te twutz tx'otx' il ti'j tu'n tkyim. Me ma jatz anq'in Jesús juntl majl tuk'a nimxix tipin. Ex nqo b'et ja'lin kywutzxjal tuk'a tipin Jesús toj qchwinqil. ¹¹Tze'nku qe, awo nimilqo ti'j Jesús, noqx n-elje qi'j tu'n qkyim, noq tu'n tpaj, tu'n tyek'it kyexjal, a ak'aj chwinqil te jun majx toj qanmin, a tzajnin tu'n Jesús. ¹²Ikytzi'n tze'nku nqo anq'i'n tjaq' xob'ajil te kyimin kyu'nxjal, tu'ntzintla t-xi qq'ma'n kye'y Tb'anil Tqanil kolb'il, ex tu'n tten kychwinqila tu'n te jun majx. ¹³Qu'n q'uqlek qk'u'ja ti'j Dios, ikyx tze'nkuxjo tq'ma jun xjal toj Tu'jil Tyol Dios: Ma txi nnimi'n. Tu'npetzi'n nchin yoli'n ti'jjo t-xilin nnimb'ila.^l

Ex ikyxjo qe ja'lin. Ma txi qninin. Tu'npetzi'n, nqo yolin ti'jjo lo: ¹⁴Qu'n b'i'n qu'n, qa ax Diosjo, a jatz anq'in qAjaw Jesús tu'n, kyxol kyimnin; ex ikyxjo qe ok qo jawil anq'in tu'n, tu'n qja ti'n junx kyuk'iy toj kya'j, ja' ta'ye qAjaw. ¹⁵Qu'n tkyaqilxjo n-iky'x qu'n,

¹3:13 Ex. 34:33. ^k4:6-7 Gen. 1:3. ^l4:13 Sal. 116:10.

noq tu'n kyel wena twutz Dios, ex tu'ntzintla ttch'i'yxjo aq'b'il chjonte te Dios te nimsb'il tb'i, tu'n jni' t-xtalb'il, a nch'i'y toj tkyaqil twutz tx'otx'.

¹⁶Tu'npetzi'n, mi qo tzaj numj. Exla qa a qxmilit lajo'n tu'n tb'aj, me mete qanmin noq kyja tu'n t-xi ku'xinix te' junjun q'ij. ¹⁷Qu'n tkyaqilxjo nya b'a'n n-iky'x qu'n ja'lin, nya nimxix, ex liwey kb'ajil te'. Me te t-xeljo ikyjo, ktzajil q'o'n jun chojb'il qe nimxix wen, a nlayx b'aj toj kya'j. ¹⁸Tu'npetzi'n, mi tz'ok qq'o'n qwutz ti'jjo at twutz tx'otx', a q'anacha'l. Qala' qq'onk qwutz ti'jjo a nya q'anacha'l. Qu'n tkyaqiljo q'anacha'l, te twutz tx'otx', ex kb'ajil te'. Me ante', a nya q'anacha'l, mi b'ajx te' te jun majx.

Ajo qxmilit te jun majx

5 ¹Atzin ja'lin, b'i'n qu'n qa kb'ajiljo qxmilit tze'nku jun tal pach, a jun paqx kb'ajil. Me qa ma b'ajjo qxmilit lu'n, at juntl b'inchin tu'n Dios toj kya'j, a mixla kb'ajilx, qu'n nya tq'ob' ichin b'inchilte. ²Twutzix te', qa tzunx nqo xji'pi'nx wen tzalu'n twutz tx'otx', tu'n jni' n-iky'x qu'n, ex qajatla tu'n ttx'ixpitjo qxmilit ja'linxix, tu'n qpon toj jun ja te jun majx toj kya'j, ³tu'ntzintla at jun kutxb'il te' qanmin. ⁴B'a'nxe tzalu'n twutz tx'otx', tzunx nqxjipinxjo qib' wen, ex nqo b'isin, qu'n qky'e'tla tu'n tkyimjo qxmilit. Qala' atla qajjo tu'n tul Crist ja'linxix, tu'n qk'mo'nte ak'aj qxmilit te jun majx, tu'n ttx'ixpitjo qxmilit lo, ex nya tu'n tkyim, exsintla tu'n qxi'tz toj kya'j te jun majx. ⁵Qu'n axte Dios xq'mante tu'n tokjo qxmilit ikyjo. Ex a saj q'onte Xewb'aj Xjan toj qanmin te jun techiljo Tyol, qa yajxi, il ti'j tu'n ttzaj tq'o'n qxmilit anetzi'n.

⁶Tu'npetzi'n, at tq'uib'il qk'u'j ti'j. Atzi'n ja'lin, b'i'n qu'n, qa oto'x tojjo qxmilit tzalu'n twutz tx'otx', ex najchaqx oto' ti'jjo kya'j, ja' ta' qAjaw. ⁷Na'm qlonte lu'n, me ojtzi'n qu'n, ex loqo nqo b'et tojjo qchwinqil tuk'a qnimb'il. ⁸Ex q'uqle qk'u'j ti'j, ex tu'ntzi'n ikyjo,

qajatla tu'n tkyij tzaqpetjo qxmilit te twutz tx'otx', ex tu'n qaj najal tuk'a qAjaw te jun majx. ⁹Tu'npetzi'n, qq'onktzin tilil tu'n qel wen twutz qMan Dios, exla qa oto' tojjo qxmilit tzalu'n, mo qa ma qo aj tuk'a. ¹⁰Me il ti'j tu'n qok twutz Tkawb'il Crist, tu'n qok toj pa'b'in ti'jjo qb'inchb'in tuk'a qxmilit tzalu'n twutz tx'otx'; qa b'a'n, mo minaj.^m

A tqanil nuk'b'il tzajin te Dios

¹¹B'i'n qu'n qa at tchewil Dios; tu'npetzi'n, i tok qq'o'n tilil, tu'n tkub' kyk'u'jxjal qu'n, tu'n kynimin. Ojtzi'n te Dios tu'n, qa tuk'a junch'in qanmi'n nqo aq'ni'n, ex q'uqle qk'u'ja kyil'ja noqit aku tz'el kyniky'a te. ¹²Me nya tu'n lu'n, nqo jyon tumil tze'n tten tu'n qnimsin qib'a kywutza; qala' nqo q'o'n tumil kye'y, tu'n kykoli'n qi'ja, kye noq nchi nimsin kyib' kywutzxjal; ex tuk'a kab'e kyk'u'j nchi b'inchin tkyaqil. ¹³Qa ma qo iky'a tib'ajjo tumil toj twutz junjun kye' ti'j taq'in Dios, ala Dios ojtzi'lte. Me nya ikyjo; qala' nchin yoli'n tojix tumil tu'ntzin kyel wena.

¹⁴Axjo tq'aq'b'il tk'u'j Crist chq'ol qey tu'n qyoli'n ti'j Tb'anil Tqanil kyuk'a txqantl, qu'n twutzx te' qa ma kyim Crist te qxel, awo o qo nimin ti'j, tu'ntzintla qkyim qkyaqilx ti'jjo tb'inchb'in ojtze qten. ¹⁵Qu'n ate Crist o kyim tu'n qpaj qkyaqilx, tu'ntzin mi qo ajb'ine qex, qala' tu'n qajb'in te', a xkyim te qxel, ex ma jatz anq'in te jun majx, tu'n qel wen twutz.

¹⁶Tu'npetzi'n, nti' tu'n qkawin ti'j juntl tze'nku tumil te twutz tx'otx', a noq pal' yol nb'aj; exla qa ikyxjo ojtze nqo kawintaqa ti'j Crist, a noq tze'nku jun a'la. Me atzi'n ja'lin, mikyxi qximjo. ¹⁷Qu'n tkyaqiljo at mujb'il tib' tuk'a Crist, ma tz'ok te jun ak'aj tchi'ysb'in. Ex mi xi lipe ti'jjo ojtze tumil, qu'n tkyaqil ja'lin, ma tz'ok te ak'aj toj tchwinqil. ¹⁸Tkyaqiljo lu'n ma b'ant tu'n Dios, noq tu'n qmujb'in te qib' tuk'a, noq tu'n

^m 5:10 Ro. 14:10.

Crist. Ex ma tzaj toqxenin qoklin tu'n t-xi qq'ma'n kyexjal, tu'n tok kymujb'in kyib' tuk'a. ¹⁹Qu'n a t-xim Diosjo, tu'n kymujb'in te kyib' tkyaqilxjal twutz tx'otx' tuk'a, noq tu'n Crist, a kyim te chojb'il kyil, tu'ntzintla kyel wen twutz. Ex atzin ja'lin, ma tzaj tq'o'n qoklin tu'n t-xi qq'ma'n kye kykyaqil, tu'n kymujb'in te kyib' tuk'a. ²⁰Ma qo ok nyakuj t-xel Crist tzalu'n twutz tx'otx'. Ex nqo yolín kyuk'axjal nya nimil, nyakuj aku Dios nkub'sin twutz kye. Tu'npetzi'n, nxi qq'ma'n kye tu'n kymujb'in te kyib' tuk'a Dios. ²¹Qu'n te Crist, nti' te' il b'ant tu'n. Me a Dios xi q'onte tkyaqil qil tib'aj twutz cruz, te jun kawb'il kujxix, noq tu'n tok te qxel, tu'ntzintla qok te tz'aqle twutz.

6 ¹Qu'n tu'n nqo aq'ni'n junx tuk'a Dios toj taq'in, nqo kub'sin qwutza kye'y, tu'n mi tz'ele kyiky'inji'y t-xtalb'il, a ma tzaj tq'o'n kye'y. ²Qu'n ikyx ntq'ma'n Dios toj Tu'jil Tyol kyjal'u'n: Tojjo tq'ijil kynimb'ila, ma nb'i'y kyyola, ex tojjo tq'ijil kolb'il, ma chin oni'n kyil'ja, chi'." Me kxel nq'ma'n kye'y, atzin tq'ijiljo ja'lin tu'n kynimi'n; ex atzin q'ijjo ja'lin te kolb'il.

**Ajo ikyx tu'n Pabl tu'n
tpajjo Tb'anil Tqanil**

³Mi nkub' qb'inchin jun ti' toj qchwinqila tu'n mi jaw tolpoj jun a'la toj tnimb'il, tu'ntzin mi chi yolb'inxjal ti'j qaq'nb'i'n. ⁴Qala', qaja tu'n tkub' qyek'i'n toj tkyaqil, qa jun b'a'n aq'nilqo'y te Dios, qu'n noqx pa'n tkyaqil wiq yajb'il qu'n; ex atku maj nti'x ch'in at qey, ex atku maj nim b'is ntzaj toj qchwinqila; ⁵atku maj nqo b'aj laqtzi'n, ex o qo kux jpu'n toj tze,^o ex ikyx qu'n, tej tjaw tilxjal qi'ja. Ex atku maj nqo aq'ni'n kujxix wen, ex mixpe o ktani'y, ex o tziky'x wa'yaj qu'n. ⁶Me tojjo lo, nkub' qb'inchin tkyaqil tuk'a jun qanmi'n saqxix, ex

tuk'a nim qnab'la ti'jjo twutzxix, ex ikyxjo tuk'a jun qanmi'n tu'n qxi laq'e'y toj qnimb'ila, ex tu'n qb'inchin b'a'n kywutz kykyaqil, tu'n Xewb'aj Xjan toj qanmi'n, ex tu'n tq'aq'b'il qk'u'ja twutzxix. ⁷Ex nkub' qyek'i'n qa jun b'a'n aq'nilqo'y ti'jjo Tb'anil Tqanil, a twutzxix, a xi qq'ma'n, ex tu'n tipin Dios quk'i'y, ex tu'n qoka tze'nku jun xo'l q'aq' tuk'a taq'wil qq'ob'a, tu'n qb'inchin te qib'a twutz il, ja'chaqx tzajitz. ⁸Atku maj nqo kub' nimi'n, ex atku maj mina. Atku maj nyolajtz b'a'n qi'ja, ex atku mina. Exla qa nqo yoli'n Tyol Dios jikyin wen, me atku maj n-ok q'ma'n qa sb'ulqo'y. ⁹Exla qa nya ojtzqi'nqo'y kyu'nxjal, me mete Dios, ojtzqi'nqoxixa tu'n; ex atku maj n-elje qi'ja tu'n qkyima, me loqo'y itz'qo tzmax tzalu'n. Ex nqo b'iyajtz, me nya ma qo kub' b'yo'n. ¹⁰Nyakuj tzunx nqo b'isi'n, me mina; qala' tzunx nqo tzalaja. Nyakuj nti'x ch'in at qe'y, me ma chi q'inimixxjal qu'n tuk'a Tyol Dios. Nyakuj manyor tal yajqoxa wen, me mina, qu'n tkyaqil at qe'y tu'n Crist, a tAjaw Tkyaqil.

¹¹Ayi'y werman aj Corint, ma qo yoli'n kyuk'iy tuk'a tkyaqil qanmi'n, qu'n nimix tq'aq'b'il qk'u'ja kyil'ja. ¹²Twutzxix te' qa at nim qk'u'ja kyil'ja, me ayetzin kye', nti' kyk'u'ja qi'ja. ¹³Nimix tq'aq'b'il nk'u'ja kyil'ja tze'nku jun manb'aj kyil'j tk'wal. Tu'npetzi'n, nchin kub'sin nwutza kye'y, tu'ntzintla kyk'u'jli'n wi'ja, tze'nku we' at nk'u'ja kyil'ja.

Ma qo ok te tja Dios itz'

¹⁴Mi tz'ok kymujb'in kyib'a junx kyuk'a xjal nya nimil. Qu'n ¿Tze'ntzin tten tu'n tmujb'inte tib'jo b'a'n tuk'a nya b'a'n? Ex a spiky'in, ¿Ma akutzin b'ant tmujb'it tuk'a qxopin? ¹⁵¿Ma akutzin tz'el wen Crist tuk'a tajaw il? ¿Ex tze'ntzin tten tu'n tel wen jun nimil tuk'a jun nya nimil? ¹⁶¿Ma junxsin tten tja Dios tuk'a jun twutzb'iyil? Qu'n

^a6:2 Is. 49:8. ^o6:5 Kyb'i. 16:23.

ayetzin kye' ma chi oka te tja Dios
itz'xix,^p tze'nkuxjo tq'ma Dios toj Tyol:

Kchin tenb'ila kyuk'i'y, ex kchin
b'etila kyxola.

Ex ayi'n kchin okil te kyDiosa,
ex ayetzin kye', kchi okil te
Ntanima, chi'.^q

¹⁷ Tu'npetzi'n, ku kyetza kxol nya
nimil,

ex kypa'mil kyib'a kyil', chi
qAjaw.

Mi chi b'inchi'n il, ex ok kchi
k'metila wu'n.^r

¹⁸ Ex ayi'n kchin okil te kyTati'y,
ex ayetzin kye' kchi okil te nk'wala,
chitzi'n tAjaw Tkyaqil.^s

7 ¹ Iktyzi'n werman, ayi'y at-xix
nk'u'ja kyil'ja; ayetzin yoljo o
chi tzaj tq'ma'n Dios qe. Tu'npetzi'n,
qq'onktzin tilil, tu'n qsaqix te tkyaqiljo
nya b'a'n toj qxmilil ex toj qanmin, tu'n
qok tz'aqle, noq tu'n tchewil Dios.

Ntzalaj Pabl kyil' aj Corint

² Kyb'inkuy qyola. Mix a'l jun kye'
ntzaj q'onte amb'il te qe'y toj kyanmi'n.
Mi o kub' qb'inchi'n jun nya b'a'n ti'lj
jun kye'; ex mix a'l jun o kub' tz'aq toj
tnimb'il tu'n qpaja; ex nya noq nqo
sb'u'n kyil'ja tuk'a jun ti'. ³ Nya noq tu'n
nxo'n yol kyil'ja ma txi nq'manjil'y lu'n,
qu'n o txi nq'ma'n kye'y, qa at-xix nk'u'ja
kyil'ja. Nqo anq'in ex kqo kyimila tuk'a
qk'u'ja kyil'ja toj qanmin. ⁴ Nimxix q'uqle
nk'u'ja kyil'ja, expe nchin yoli'n kyil'ja
kywutz txqantl; ma chewx wanmi'n
kyu'n. Noq toj tkyaqiljo n-iky'x wu'n, me
nchin tzalaja kyil'ja toj tkyaqil.

⁵ Atxixjo tej qkani'n toj tx'otx' te
Macedonia, tu'n qb'inti'y kyqanila,
nti' ch'in twenil o qna'y, qala' noqx
ti'chaqku yajb'il o tzaj qi'ja; nchi jaw xjal
tu'n kyq'oj, ex nimxix b'is toj qanmi'n.^t

⁶ Me ate Dios kchewsil kyanminjo aye'
nchi b'isin, ex ma qo onite tu'n tponlin
Tito quk'i'y. ⁷ Ex nya noq tu'n tponlin
Tito, qala' noq tu'n otaq chewx tanmin
Tito kyu'n. Qu'n ma tq'ma Tito qe'y, qa

nimxix kyk'u'ja wi'ja, qa ma chi lab'i'n,
ex qa ma chi b'isi'n wi'ja. Me tu'njo lo,
nimxix nchin tzalaja.

⁸ B'a'nxe atzi'n u'lj xi ntz'ib'i'n kye'y
b'e'x i jaw b'isi'n ch'in tu'n, me mi nja
ka'min wanmi'n tu'n ja'lin. B'a'nxe
tzaj ch'in nb'isa te tnejil, qu'n b'e'x i
jaw b'isi'n tu'n, me noq te ch'in tqan.
⁹ Tu'npetzi'n, nchin tzalaja, nya tu'n
b'is tzaj toj kyanmi'n; qu'n atzi'n b'is
ma tz'ajb'in tu'n tajtz tilj kyanmi'n, ex
tu'n kyb'inchinte kyte'n twutz Dios. Ma
tziky'x ch'in b'is kyu'n, me nya noq
kukxjo, qu'n ma tziky'x kyu'n tze'nku taj
qMan Dios; ex nya noq taj k'a'nil qk'u'ja
kyil'ja. ¹⁰ Atzi'n b'is ntzaj tze'nkuxjo
taj Dios; n-ajtz tilj kyanmi'n tu'n, tu'n
kykleta. Tu'npetzi'n, mi chin lab'ti'y
ja'lin qa otaq txi nsma'n u'lj kye'y, qu'n
atzi'n qu'ja xi qma'n nya noq kukxjo.
Me te kyexjal nya nimilqe, atzi'n b'is nya
te kolb'il, qala' te najin, qu'n mi n-ajtz
tilj kyanmin tu'n. ¹¹ Kyka'yinktzi'nji'y a
wen ma b'ant tu'n b'is tzaj kyil'ja, qu'n
a tze'nkuxjo taj Dios: Qu'n ma kub'
kyximi'n tu'n tok tilil kyu'n, tu'n tyupjjo
q'oj qxol; ex ma tzaj tyab' kywi'y tu'n
otaq kub' kywutzlinji'y ajo il kyxola;
ex nchi xob'taq we'y, tu'n npo'n ilil
kye'y. Atzin ja'lin kyajxixa tu'n kylonti'y
nwutza, ex nchi koli'n wi'ja kywutz
txqantl, qa nchin yoli'n twutzxix. Ex
ma kub' kyximi'n liwey tu'n kykawi'n
tib'ajjo b'inchil il. Tu'n tkyaqiljo lu'n, ma
kub' kyyek'i'n, qa ma kub' kypa'n kyib'a
ti'ljjo il b'ant kyxola, ex nti' kypaja ja'lin.
¹² Tej tkub' ntz'ib'inji'y u'lj, nya noq tu'n
kyximintaqa ti'ljjo xjal, a xb'inchin il,
mo ti'ljjo xjal a n-iky'x tu'n, tu'n tpaj
il, qala' noq tu'n tel kyniky'a te twutz
qMan Dios, qa nimxix tok tilil kyu'n
tu'n kyb'inchi'n tze'nku otaq txi nq'ma'n.
¹³ Tu'npetzi'n, ma chewx qanmi'n
kyu'n. Me nya o'kxjo lo, qala' nimx noq
tzalaja tu'n ma kanin Tito quk'i'y tuk'a
tqanil, qa ma nimsit tk'ulj kyu'n tuk'a
nim tzaljb'il, tej xten kyxola. ¹⁴ Qu'n
otaq nq'may te Tito, tej na'mxtaq txi'

^p 6:16 1Co. 3:16; 6:19. ^q 6:16 Lv. 26:12; Ez. 37:27. ^r 6:17 Is. 52:11. ^s 6:18 2Sa. 7:14; 1Cr. 17:13. ^t 7:5 2Co. 2:13.

kyuk'iy, qa tb'anil xjalqetaqa. Ex twutzx nya noq x'in ela toj ntx'ixewa ti'ljjo nq'may kyi'ja. Qala', tze'nkuxjo nq'ma'y kye'y, twutzxix s-ele te', ex tkyaqiljo xi nq'ma'n kyi'ja te Tito, ex twutzxix s-ele. ¹⁵Ex nimxix tk'u'j Tito kyi'ja, aj ttzaj tna'n tze'n xi kyniminji'y tyol, ex tze'n xk'mete kyu'n tuk'a jun kymutxb'il kyib'a, ex tuk'a nim tchewil qMan Dios kyuk'iy. ¹⁶Tu'npetzi'n, nchin tzalaja, qu'n ma qe nk'u'ja kyi'ja toj tkyaqil.

Qo q'on oyaj tuk'a tkyaqil qanmin

8 ¹Atzin ja'lin, werman, qaja tu'n kyb'inti'y tze'n ma yek'ine t-xtalb'il Dios tojjo Ttanim toj ttx'otx' Macedonia. ²Exla qa nimx siky'x kyu'n wen toj kynimb'il, exla qa manyor yajqe erman anetzi'n, me tzunx nchi tzalajx, ex tb'a'nix chi oyin tuk'a tkyaqil kyanmin, nyakuj manyor q'ininqexnaj wen, tu'n kymojojn kyuk'a nimil toj Jerusalén. ³Twutzxix nyola, qu'n ma nli'y, qa xi kyq'o'n tuk'a tkyaqil kyanmin ti'ljjo ch'in at kye, ex mape txi kyq'o'n ch'intl tib'aj. ⁴Ox chi kub'sinx kywutz qe'y, tu'n t-xi qtzziy'i'n tu'n kyok mojl quk'i'y ti'ljjo onb'il kye erman toj Jerusalén. ⁵Qu'n nimxixtl b'ant kyu'n, tze'nkuljo qe' kub' qb'isin nej; xi kyq'o'n kyib' tu'n kyajb'in te Dios, ex kyaq' kyib' tu'n kyajb'in qe'y, tze'nku taj qMan. ⁶Tu'npetzi'n, ma qo kub'sin qwutza te Tito, tu'n t-xi' juntl majl kyuk'iy, tu'ntzintla tjapin kyu'n tu'n kywenila, tu'n tja chmetjo oyaj, a otaq txi xkye tu'n. ⁷Qu'n ikytzi'n tze'nkuxjo nchi ch'iya wen toj tkyaqil: Tze'nku toj kynimb'ila, ex jni' kyxnaq'tzb'ila, ex at-xix kynab'la, ex o tz'ok tilil kyu'n tu'n kyela wen toj nwutza, ex nim kyk'u'ja qil'ja; ikyxsintzjo tojjo tb'anil onb'il lo, ok kchi elila twutz.

⁸Mi xi nq'manji'y lu'n kye'y tze'nku jun kawb'il, qala' noq waja tu'n tel nniky'a te, qa tuk'a tkyaqil kyanmi'n kxel kyq'onjij onb'il lo, ikyxjo tze'nku kye erman toj Macedonia. ⁹Qu'n b'i'n kyua'n a t-xtalb'il qAjaw Jesucrist: Attaq

tkyaqil q'inimil tuk'a toj kya'j, me noq tu'n kypaja, b'e'x kyij tzaqpi'n tkyaqil, exsin kub' tq'o'n tib'tz tzalu'n twutz tx'otx' tze'nku jun xjal yaj, tu'ntzintla kyoka te q'inin tojjo kynimb'ila ti'lj, noq tu'n yajb'il n-iky'xtaq tu'n.

¹⁰Ti'lj tkyaqiljo lu'n kxel nq'o'n jun tumil: Tojjo ab'q'e xb'aj, nya noq kub' kyb'isi'n tu'n t-xi kyq'o'n jun oyaj, qala' b'e'x tzyetku tchimle kyu'n. ¹¹Atzin ja'lin, kyq'onka tilil, tu'n tjapin b'aj kyu'n, tze'nkuxjo at kye'y, ex tze'nkuxjo kyb'isa, tej t-xi xkyeku kyu'n te tnejil. ¹²Qu'n qa ma txi kyq'o'n jun oyaj tze'nkux at kye'y tuk'a tkyaqil kyanmi'n, ntzalaj te Dios ti'lj, a xi kyq'o'n tze'nkuxjo at kye'y, qu'n mi nqaninte Dios ti'ljjo a nti' at kye'y.

¹³Mi nxi nq'manji'y lu'n, tu'n t-xi kyq'o'n tkyaqiljo at kye'y, ex tu'n tok yajil kyi'ja, noq tu'n kypajjo txqantl; qala' tu'ntzin junx tu'n kyeli'y. ¹⁴Qu'n qa at ch'in kye'y ja'lin, tu'n kymojojn kyi'ljo txqantl; ex b'alaqa toj juntl majl ayetl kchi mojl kyi'ja, aj tel b'ajjo kye. Ikytzin tumiljo, tu'n qel junx, ¹⁵ikyxjo tze'nku ntq'ma'n toj Tu'jil Tyol Dios ti'ljjo maná, a xi tq'o'n Dios kye aj Israel:

Aye' ila' kyb'aj ex nim o chmet kyu'n,

b'a'n tu'n tkub' kypa'n kyxolx,
ex jun elnin tu'n tele.

Ex aye' nya ila' kyb'aj, ex nya nim o chmet kyu'n,

exla qa noq kyinchajjo teyile
junjunch. ^v

Tej t-xi tsuma'n Pabl Tito toj Corint

¹⁶Chjonte qMan Dios, tu'n xkux tq'o'n toj tanmin Tito nim tk'u'j kyi'ja tze'nkuxjo we'. ¹⁷Qu'n tej qkub'sin qwutza te, tu'n t-xi' juntl majl kyuk'iy, ox tzalajx wen, qu'n tu'n otaqx kub' tb'isin tu'n t-xi' lol kye'y. ¹⁸Ex at juntl erman, ma txi qsma'n tuk'a Tito, b'a'nix tyolajtz kyu'n tkyaqil Ttanim Dios, tu'n taq'nb'in ti'lj Tb'anil Tqanil. ¹⁹Ex nya o'kxjo, qala' aye Ttanim Dios

^v8:4 Ro. 15:26. ^v8:15 Ex. 16:18.

ma chi jaw sk'onte erman lu'n, tu'n t-xi' quk'l'i'y tojjo qb'e'y, ex tu'n tonin ti'l'jjo onb'il, a kxel qi'n te nimsb'il tb'i qAjaw, ex te jun yek'b'il ti'l'jjo qwenil. ²⁰Nkub' qb'inchinji'y lo, qu'n qky'e'y tu'n kyyolb'inxjal qi'ja, qa ma kub' qyupin ch'in ti'l'jjo oyaj ktzajil kyq'o'n qe'y. ²¹Qu'n tok tilil qu'n, tu'n qb'inchin' tkyaqil tojxix tumil twutz Dios ex kywutzxjal. ²²Ex junx kyuk'a Tito, ma txi qsm'a'n juntl qerman, ex o tz'ok qka'yi'n qa saqixx toj tkyaqil taq'in Dios. Ex tajxix tu'n tmojin tojjo lo, majxpe a ja'lin qu'uqlekkix tk'u'l'j kyij'a. ²³Atzin kyil'jjo erman aye', nti' jun ch'otjb'il kyil'j. Qu'n te Tito jun wuk'a weji'y toj aq'untl kyxola, ex ayetzin txqantl, aye Ttanim Dios i xi sma'nte kyxola te kyxel, ex ntzalaj Crist kyil'j. ²⁴Tu'npetzi'n, kyyek'inxqa qa at-xix kyk'u'ja kyil'j, ex japinxitjo qyola ma txi qq'ma'n kye, qa wenqexixa, tu'n kyoka te jun yek'b'il kywutzjo tkyaqil Ttanim Dios.

**Ajo oyaj tu'n t-xi' kye
nimil toj Jerusalén**

9 ¹Atzin ti'l'jjo oyaj tu'n t-xi' kye erman nimil toj Jerusalén, nyatla il ti'l'j tu'n t-xi ntz'ib'i'n kye'y, ²qu'n ojtzqi'n wu'n, qa kyajxixa tu'n kyoni'n kyil'j, ex nimx nchin yolín kyil'ja kyxol nimil aj Macedonia, qa ayi'y toj tx'otx' te Acay kub' kyb'isi'n tu'n kyoni'n atxix tojjo ab'q'e' xb'aj. Ex atzin yek'b'il lo ma qe kyk'u'l'j nim aj Macedonia ti'l'j, ex tok tilil kyu'n, tu'n kymojin ti'l'jjo onb'il anetzi'n. ³Me ma chex nchq'onji'y erman lo, qu'n nya noq kukxjo nchin yolín kyil'ja kywutzjo txqantl ti'l'jjo lo. Qala' tu'ntzintla noqx ite'kula tze'nkuxjo o txi nq'ma'n kye'y. ⁴Yajtzila' qa xe'x junjun aj Macedonia wuk'l'i'y, exsin qa mikyxikutaq kytenji'y, ¿Nyapela kqo tx'ixwela? ¿Yajxsila kye'? ⁵Tu'npetzi'n, kub' nb'isi'n tu'n kyxi nchq'onji'y erman lo, tu'n kyxi nej kyuk'iy, tu'ntzintla kymojin tu'n ttzqetjo oyaj, a xi kytziyi'n, ex noqitla tkub' te jun yek'b'il ti'l'jjo kyso'jila, ex nya ti'l'jjo tkujil kyanmi'n.

⁶Me kyna'nkutzinji'y jun yol lo: Ankye te' nya nim k'welix tawa'n, ex nya nim kjawil tchmo'n. Ex ankye te' ma nintz k'welix tawa'n, ex ma nintz te' kjawil tchmo'n. ⁷Tu'npetzi'n, ax junjun b'a'n tu'n t-xi tq'o'n tze'nkuxjo ma kub' tb'isin toj tanmin; nya tuk'a kab'e tk'u'l'j, ex nya noq jun a'la aku lab'te kyil'ja, qu'n ate Dios nk'u'jlín te', a nxi tq'o'n tuk'a tzaljb'il. ⁸Qu'n axte Dios nim tipin, tu'n ttzaj q'o'nte nimxix kye'y tu'n t-xtalb'il, tu'ntzintla ttzqetjo tkyaqil atx taj kye'y, ex tu'ntzintla kukx tu'n kyoni'n kyil'jjo txqantl, ⁹tze'nku ntq'ma'n toj Tu'jlil Tyol Dios:

Ankye' k'wel tsipi'n a at te kye yaj tuk'a tkyaqil tanmin, a twenil lo kyjel te jun majx. ^x

¹⁰Qu'n axte Dios kukx ntzaj q'o'nte ijjaj kye awal, tu'ntzin tchmet kywa. Ex qa ma txi kyq'o'n tuk'a tkyaqil kyanmi'n kye yaj, ktzajil tq'o'n Dios t-xel toj awal, tu'n tch'iy wen, tu'ntzin kukx tu'n kyoyinji'y kye txqantl. ¹¹Ikytzi'n, kchi q'inimilxji'y toj tkyaqil, tu'ntzintla kukx t-xi kysipinji'y kye txqantl, aye', a nti' at kye, ex ajtzin t-xi qinjil'j kyoyaja kye erman toj Jerusalén, ktzajil anq'in aq'b'il chjonte te qMan Dios toj kyanmin, noq tu'n kywenila.

¹²⁻¹³Qu'n atzi'n kyoyaja kxel kysma'n at kab'e tumil: Tnejil, ti'l'jjo onb'il a kxel kysma'n, ex tkab', te aq'b'il chjonte te qMan Dios. Qu'n atzi'n kyoyaja k-okil te jun yek'b'il kywutz txqantl, qa ma kub' kynimi'n Tb'anil Tqanil ti'l'j Crist tuk'a tkyaqil kyanmi'n, ex kjawil kynimsin tb'i qMan Dios tu'n kyoyaja, a kxel kyq'o'n kye, ex kye txqantl. ¹⁴Ex chi na'l Dios kyil'ja, qu'n at-xix kyk'u'l'j kyil'ja, tu'n t-xtalb'il Dios, a ma tzaj tq'o'n kye'y. ¹⁵Chjonte qMan Dios tu'n toyaj nimxix ma tzaj tq'o'n qe, a kolb'il te jun majx.

Kolb'il tib' Pabl ti'l'j toklin

10 ¹Ayi'n Pabl, nchin kub'sin nwutza kye'y, toj tb'i Crist, a b'uninxix ex tb'anilix, tu'n tel kyniky'a ti'l'j. Qu'n kab'etzila nk'u'ja, ex nchin

^w8:21 Pr. 3:4. ^x9:9 Sal. 112:9. ^y9:10 Is. 55:10.

xob'a tze'nku inti'n kyuk'iy. Me ajtzin qa najchaq intini'y, kujxix chin yoli'nch. ²Me atzin ja'lin, chin kub'sil nwutza kye'y, tu'n tkub' kyb'inchin kyte'n, tu'ntzintla aj nxi'y lol kye'y, nyatla ilxix ti'j tu'n tjaw nnimsin wib'a, ex tu'n nyoli'n ti'j junjun kye', a nkyq'ma'n, qa nqo aq'ni'n tze'nku tachb'il qxmilila, a tze'nku jun a'la te twutz tx'otx'. Qu'n qa mi xkub' kyb'inchin kyib'a, ok kchin yolila kuj kyija. ³Twutzxix qa nqo b'eta tuk'a jun qxmilila te twutz tx'otx' tze'nku kye txqantl, me mi nqo aq'ni'n tze'nkuxjo nya b'a'n ntqanin qxmilila, qu'n ma qo oka tze'nku xol q'aq' toj qnimb'ila. ⁴Qu'n atzin qipi'n, nya ikyjo tze'nku kyexjal nya nimil te twutz tx'otx'. Qu'n a qipi'n tzajnin te Dios, tu'n tkub' ti'jjo jni' tipin tajaw il, ⁵ex tu'n tyupitjo jni' kyximxjal, a nti' tajb'in, ex tkyaqil ti', a nq'ojle ti'j Dios, a nmiyon kyexjal tu'n tel kyniky' te. Ex tok tilil qu'n, tu'n tkub' ti'jjo tkyaqil kyximxjal, a nya wen ti'j Dios, tu'ntzintla kyniminxjal tuk'a tkyaqil kyanmin ti'j Crist. ⁶Nchin kub'sin nwutza kye'y, tu'n kynimi'n nyola toj tkyaqil, qu'n qa mina, kchi xel nkawi'n kujxix wen.

⁷At kab'e kyk'u'ja wi'ja, qu'n noqx nchi yolb'i'n wi'ja tze'nqeku xjal te twutz tx'otx'. Me qa nkyna'n qa te Cristqi'y, exsin ikyx qeji'y, te Cristqo'y. ⁸Exla qa ma jaw nnimin wib'a tib'ajxi wokli'n, nlay chin tzaj tx'ixwi'y tu'n, qu'n ax qAjaw ma tzaj q'o'nte wokli'n tu'n kych'iya wu'n toj kynimb'ila, ex nya noq tu'n kykub' numja. ⁹Tu'n ikyjo, nya waja noq tu'n tokku kyxob'ila kye wu'ja. ¹⁰Qu'n at junjun nq'mante qa aye' wu'ja nim kyxilin ex kujxix wen, me metzila' aj nte'n kyxola, nti'xsila wipi'n, ex ayetzin nyola nti'xsila kyajb'in, chi chi'. ¹¹Me ankye te' nq'ma'nte ikyjo, il ti'j tu'n tel tniky' te, qa nya noq toj qu'jkuy, aj oto'y najchaq kyk'atza, qala' ikyxsin qtenji'y tuk'a qb'inchb'i'n, aj qte'n kyxola. ¹²Qu'n nlay qo ela jun elnin junx kyuk'a junjun, a nchi nimsin kyib' kyil

kyib'x, aye' nchi yolin qa wenqe, ex qa at tumil kyuk'a; qatzila qa attz, me noq te jun nuk'b'il kyib' kyxolx. Nti'xla tumil ikyjo. ¹³Me me qe', mi nqo nimin qib'a ti'jjo qb'inchb'i'n; qala' ate Dios ntzaj yek'inte ja' pon b'aje qaq'nb'i'n, ex b'i'n kyu'n qa a qaq'nb'i'n ma kanin tzman kyuk'iy toj Corint. ¹⁴Aj qa nqo yoli'n kyija kywutz txqantl, mi nqo yoli'n ti'jjo taq'nb'in juntl, nyakutlaj ti'j juntl tzajnin kynimb'ila. Qu'n awo'y xqo pon nej kyxola yoli' Tb'anil Tqanil Crist. ¹⁵Ex mi nja qnimin qib'a tuk'a taq'nb'in juntl, tu'n tok qq'o'n te qe'y; qala' noqx q'uqle qk'u'ja ti'j, tu'n tch'iy kynimb'ila, ex tu'n tch'iyjo qaq'i'n kyxola, ¹⁶tu'ntzintla qyoli'n Tb'anil Tqanil kyojjo tnam najchaq ite' kyk'atza, ja' na'mx tkanin Tyol Dios, me nya tu'n tjaw qnimin qib'a ti'j taq'nb'in juntl. ¹⁷Ikytzi'n tze'nku ntq'ma'n toj Tu'jil Tyol Dios: Qa at jun taj tu'n tja tnimsin jun ti', b'a'n tu'n tjaw tnimsin tb'i qAjawch.^z

¹⁸Qu'n nya te nim tokli'n a kjawil tnimsin tib' til tib'x, qala' a te' a kjawil tnimsin Dios tb'i.

Nyolin Pabl kyijjo nya tsanjil Jesús

11 ¹Noqit aku tziky'x ch'in nyola kyu'n, nyakutlaj toj nwi'y tokx, me o tziky'x ch'in kyu'n tzman tzalu'n, ²qa cheb'e tok nwutza kyija tze'nku jun xky'aqil, mo tze'nku jun manb'aj ti'j tk'wal. Me a xky'aqlin lu'n nya we'y; qala' te Dios, qu'n ma txi ntziyi'n, tu'n kyoka te Crist, ikyxjo tze'nku jun txin, tu'n tjaw meje tuk'a tchmil. ³Me atzin ja'lin, at nxob'ila kyija, qu'n tze'nku te Eva, tej tkub' sb'u'n tu'n t'xtijil tajaw il, tu'n tel ti'jlin Tyol Dios,^a ya'j qa iky xb'aj kyeji'y, qa cheb'e xtzyet kyxmoxajtza tu'n, toj jun tumil ala kyela, tu'n tel txalpaj kynab'la, ex qa xkyij kytzaqpi'n tu'n kyxi lipey ti'j Crist tuk'a tkyaqil kyanmi'n. ⁴Akula b'ajjo ikyjo kyxola, qu'n ti'j'kutzi'n jun paqx nxi kyb'inji'y nchi yolin ti'j Jesús, exsin nya toj tumiltz, mikyxi' tze'nku nxi qq'ma'n

^z10:17 Jer. 9:24. ^a11:3 Gen. 3:1-5, 13.

kye'y; ex jun paqx nxi kyk'mo'n noq jun xewb'ajxi, ex nya Xewb'aj Xjan, a xi kyk'mo'n te tnejil; ex jun paqx nxi kyb'i'n juntl tqanil nyakuj te kolb'il, me mikyxi' tze'nku Tb'anil Tqanilxix Kolb'il o kyb'i'y. ⁵Kyb'inkutzinji'y nyola, qu'n tzuntzin nchi kub' kyb'inji'y aye tb'anilxix tsanjil Jesús toj kywutza. Me mikyxi kyokli'n tze'nku we' woklin; me kukx nxi kyb'inji'y kyyol; ¿Yajtzila wetza? ⁶B'alaqa a chin yoli'n nyaxix tb'anil toj kywutza; me metzin nnab'la, ojtzq'i'nl kyu'n, ex o b'aj nyek'i'n ila' maj toj tkyaqil nb'inchb'i'n.

⁷¿Ma nyapela b'a'n xb'ant wu'n kyil'ja, tu'n xin yoli'n Tb'anil Tqanil kolb'il kukxjo, ex mi s-el nqani'n twi' nk'u'ja? Noqpe kyja xkub' nmutxsin wib'a, noq tu'n kyjawku nnimsin' toj kynimb'ila tu'n nyola. ⁸Noq ma tzaj sma'n twi' nk'u'ja kyu'n junjuntl Ttanim Dios toj junxil tnam, noq tu'n wajb'inkuy kye'y. ⁹Ex tej intintaqa kyxola, ex nti'taq at we'y, mi xkub' nb'isini'y tu'n ttzaj kyq'o'n ch'in ti' we'y; qala' tej kyul erman aj Macedonia, tzaj kyil'n tkyaqiljo lo.^b Qu'n nya wajtaqa tu'n tok nq'o'n jun iqtz kyib'aja, ex kukx ktenb'ile' wu'n. ¹⁰Twutzxix nyola erman, ex ojtzq'i'n wu'n qa lu Crist nb'in wi'ja: Nti' jun xjal toj tkyaqil tx'otx' te Acay aku q'mante qa ma tz'onin wi'ja, ex qa nya twutzx nyola. ¹¹¿Tiqu'n nchin yoli'n ikyjo? ¿Ma nyapela waja kyil'ja? Qu'n ate Dios ojtzqilte, qa at-xix nk'u'ja kyil'ja. ¹²Me kukx k'wel nb'inchinji'y lu'n, tu'ntzin mi txi q'oyite amb'il kye nchi jyon tumil kyoklin tze'nku' qe', ex njaw kynimsin kyib' nyakuj jun twutzxix tsanjil Jesúsqe. ¹³Qu'n ayetzi'n ichin lo noqx ttenku kyu'n, ex sb'ulqe; n-ok kyq'on kyib' tze'nku tsanjil Crist. ¹⁴Me mi chi jaw ka'yajaja tu'n ikyjo. Qu'n aku te tajaw il ok tq'o'n tib' te jun t-angel Dios nqoptz'aj wen, me noq tu'n kykub'ku tsb'u'n xjal. ¹⁵Tu'npetzi'n, mi qo jaw ka'yajaj kyu'n nchi ajb'in te tajaw il, qa ma tz'ok kyq'o'n kyib' nyakuj

tb'anilx nb'ant kyu'n. Me pon jun q'lj, ja' ktzajile tkawb'il Dios kyib'aj kujxix wen, tze'nkuxjo ntqanin kyb'inchb'in.

**Nyolin Pabl ti'jjo a iky'x tu'n,
tu'n tpaj Tb'anil Tqanil**

¹⁶Kxel nq'ma'n juntl majl kye'y: Mi kub' kyb'isi'n qa tokx toj nwi'y. Exsin qa ikytzjo toj kywutza, kyq'ontza amb'il wey tu'n nyoli'n, tze'nku ma txi kyq'o'n amb'il kye' xnaq'tzil kyxola, a nti' kynab'l, tu'ntzintla tjaw nnimin ch'in we' wib', tze'ngeku txqantl. ¹⁷Nya q'ajaw q'malte we'y tu'n tjaw nnimin wib'a, qala' ayinx nchin q'mante tze'nku jun xjal nyakuj tokx toj twi', me noq tu'n nklonte wib'a kywutza. ¹⁸Ila'ku kyxola njaw tnimsin tib', tze'nkuxnaj jun a'la nimxix toklin te twutz tx'otx'. Ex ikyx weji'y, kjawil nnimsin ch'in we' wib'. ¹⁹Qu'n tze'nku kye', at kynab'la; me qa ikyjo, ¿Tze'ntzin tten n-iky'x kyu'n kyuk'a a nti' kynab'l? ²⁰Qu'n n-iky'x kyu'n kye' nchi ok jk'un kye'y, tu'n kyajb'i'n kye; ex tu'n kyb'aj sjilin kyu'n; ex tu'n kykub' sb'u'n kyu'n; ex tu'n kyel i'jlin kyu'n; expe tu'n tb'aj tz'ajchin toj kywutza kyu'n. ²¹iMe manyor x'tijqexa tu'n n-iky'x kyu'n ikyjo! Me qe', nlayxla tziky'x qe qu'n ikyjo. Qalatzin kye' n-iky'x kye kyu'n a nya wen tu'n tiky'x kyu'n.

Me qa ma jaw kynimsin kye' txqantl kyib', exsin ikyx weji'y, ex kjawil nnimsin ch'in we' wib', i'chaqxsin ikytzjo tze'nku jun xjal o tz'okx toj twi'. ²²¿Ma nyatzin aj Ebreyqe xjal lo? Ex ikyqinx weji'y. ¿Ma nyatzin aj Israelqe, a sk'o'nix tu'n Dios? Ex aj Israelqin we. ¿Ma nyatzin tyajil Abrahamqe? Ex ikyx weji'y. ²³Qa taq'nil Cristqe, me ayinxipe we' nimxix woklin tze'nku kye', exla aj tkub' nq'manji'y lo, ikyqinji'y tze'nku jun tx'u'j. Nimxix o chin aq'nin we' tze'nku kye. Ila' maj, o chin b'aj b'yo'n, ex o chin kux jpu'n toj tze; ila' maj o tz'elje wi'ja tu'n nkyima.^c ²⁴Jwe' maj, o chin b'aj poq'chi'n tu'n

^b 11:9 Fil. 4:15-18. ^c 11:23 Kyb'i. 16:23.

kykawil aj Judiy, a b'eljalajaj toj ka'wnaq laqtz'bil.^d ²⁵Oxe maj in b'aj jemi'n tu'n tze;^e jun maj ch'ime in kyimi'y, te' wok xo'n tuk'a ablj;^f oxe maj xi mulq'aj bark toj a', a ja' intinkxetaqa. Antza ik'y' jun qniky'in ex jun q'ij wu'n toj ttuxuyil a'. ²⁶Ila'ku maj in b'eta najchaq, ex n-elje wi'ja tu'n nxi'y tu'n a', ex n-elje wi'ja kyu'n ileq', kyu'n nxjalila aj Judiy,^g ex kyu'n nya Judiyqe.^h N-elje wi'ja kyoj tnam ex toj k'ul, ex toj ttuxuyil a', ex kyxoljo nimil xmiletz'qe. ²⁷Ex nimxix ma chin aq'ni'n tuk'a sikytlin toj taq'in qMan. Ex nimku maj, mi nchin kta'n, ex ma tziky'x wa'yaj ex k'waj wu'n. Ex nimku maj o kub' npa'n wa'yaj tu'n woka toj na'j Dios, ex o tziky'x che'w wu'n, ex nti'taq nxb'ali'n. ²⁸Toj tkyaqiljo lo, tkyaqil q'ij, nchin b'isi'n kyil'jjo Ttanim Dios toj junjunl tnam. ²⁹Qa at jun nimil xkub' numj, tzunx nchin b'isi'n ti'j; ex qa at jun xjal nkub' tz'aq toj tnimb'il noq tu'n tpaj juntl, b'e'x ntzaj nq'oja ti'j.

³⁰Ikytzi'n erman, qa iltaq ti'j tu'n nnimin ch'in wib'a kywutza, me noq tu'n tkub' nyek'inkuy, qa nti' wipi'n wilx wib'xa. ³¹Twutzxix we'y, qu'n lu' Dios, a Manb'aj te qAjaw Jesucrist, a at toklin tu'n tnimsit tb'i te jun majx, nb'i'n wi'ja, qa ik'yoj. ³²Tej nte'n toj tnam Damasco, a kawil n-ajb'intaq te nmaq kawil Aretas, xi tq'ma'n tu'n t-xq'uqit tkyaqil ttzija te tnam, tu'n wok kytzyu'n. ³³Me in kux q'o'n kyu'n wuk'i'y toj jun ma tij chi'l, tu'n nkutz q'o'n toj jun t'xutil tape ti'jile tnam. Ikytzi'n, in tzaqpaji'y toj kyq'ob'.ⁱ

Ajo kyixk'oj ok ti'j Pabl

12 ¹Exla qa nya wen tu'n nnimsin wib'a kywutza, me il ti'j tu'n nb'inch'i'n, tu'ntzin tel kyniky'a we'y, qa jun taq'nil qMan Diosqinxixa wen. Ex tu'ntzin ik'yoj, k'wel nq'ma'n ch'in kye'y ti'jjo a tzaj tyek'in qAjaw we'y, nyakuj noq toj wutziky'. ²Ojtzi'q'in jun ichin wu'n, nimilix ti'j Crist. Ma b'ant kyajlajaj ab'q'e, t-xilin q'i'n toj toxin

kya'j, ja' ta'ye Dios. Nti' b'i'n wu'n qa tuk'ax t-xmilil xi q'i'n mo minaj, o'kx Dios ojtzqilte. ³Me atzi'n b'i'n wu'n ajo ichin, qa tuk'a t-xmilil mo minaj; o'kx Dios ojtzqilte, ⁴me b'e'x xi q'i'n toj kya'j, ja' oke tb'i'ne nmaq yol, a mix a'l qe tu'n tkub'e yolite. ⁵B'a'ntla tu'n tjaw nnimsin wib'a ti'jjo ichin ik'yoj, me nya tu'n x wib'xa, qatzila qa ma'y, me noq tu'n tyek'itku qa nti'x wipi'n. ⁶Aku txi nq'ma'n kye'y, qa ayinjil'y ichin xtal'j toj kya'j, noq tu'n nnimsinku wib'a kywutza. Exla qa ma txi nq'ma'n, ex nya noq nchin la'ji'n, qu'n twutzxix. Me ex nya nxi nq'manji'y lu'n noq tu'n tkub' kyb'isi'n qa nimxix wokli'n tib'ajjo n-ok kyka'yi'n ti'jjo nb'inchb'i'n mo tu'n nyola.

⁷Te we'y, tb'anilxitle tu'n tjaw nnimin wib'a toj tkyaqiljo tzaj tyek'in Dios we'y, me mina, qu'n ex b'e'x tzaj q'o'n jun kyixk'oj toj nxmilila te aq'b'il nnab'la, tu'n mina jaw nnimsin wib'a. Atzi'n kyixk'oj ma tzaj sma'n tze'nku jun taq'nil tajaw il, tu'n nky'ixb'ajtxa tu'n, tu'n mi jawe nnimin wib'a. ⁸Oxe maj o txi nqani'n te qAjaw tu'n tel ti'n kyixk'oj wi'ja, ⁹me tzaj tq'ma'n qAjaw kyjalu'n: Matxitz nxtalb'ilji'y te'y ja'llin, qu'n nyek'itjo wipi'n, tu'n nti' tip'i'n kywutzxjal.

Tu'npetzi'n nchin tzalaja tu'n nti' wipi'n, qu'n ikytzin nyek'ine' tipin Crist toj nchwinqila. ¹⁰Ex nchin tzalaja tze'n nti'l wipi'n tu'n waq'ni'n toj tb'i' Crist. Ex nchin tzalaja aj wok yiso'n, ex qa nti'l at we'y, ex qa ma chi ok tenxjal lajol we'y, ex qa ma tzaj b'is toj wanmi'n. Nchin tzalaja toj tkyaqiljo lo, qu'n tze'nku nti' wipi'n tu'n x wib'xa, atzintza ja' nyek'ine jni' tipin Dios toj nchwinqila.

¹¹Ma chin oka tze'nku jun at toj twi' o tz'okx tu'n ma b'aj nnimsin wib'a kywutza, me ayexa at kypaja ti'j. Qu'n noqit ma chi koli'n wi'ja kywutzjo ma tz'ok kylimo'n kyib' nyakuj tb'anilix tsanjil Jesús. ¿Ma nyapetzila nim ch'intl we' woklin, tze'nqeku xjal anetzi'n,

^d 11:24 B'eljalajaj toj ka'wnaq, 39 n-ele; Deu. 25:3. ^e 11:25 Kyb'i. 16:22. ^f 11:25 Kyb'i. 14:19.
^g 11:26 Kyb'i. 9:23. ^h 11:26 Kyb'i. 14:5. ⁱ 11:33 Kyb'i. 9:23-25.

exla qa nti' wajb'i'n toj kywutz junjun kyxola? ¹²Tuk'a tkyaqiljo techil, ex yek'b'il te tipin Dios ex jni'xjo ma b'ant tu'n, a ma kub' nb'inchin' kyxola, antza ma tz'ele tniky'tzajil qa ayinxix we' tsanjil Jesús. ¹³Qu'n ikyx nkub' nb'inchinji'y kyxol tkyaqil Ttanim Dios. Ex mi xi ok nq'o'n noq ch'in kyokli'n, a tu'n mi xi nqani'n twi' nk'u'ja kye'y. Qa nyaxix wen toj kywutza ikyjo, kynajsinkuy wila.

¹⁴Atzin ja'llin, ma b'ant ti'j tu'n nxi'y lol kye'y toj tox majin, ex mi chin qani'n twi' nk'u'ja kye'y, qu'n nya weji'y njo'o'n a kypwaaq; qala' waja tu'n kyel wena twutz qMan Dios, qu'n ma chin oka te kytati'y toj kynimb'ila. Ikytzi'n tze'nku jun manb'aj ipb'ilxix toke, tu'n tknet pwaq kye tk'wal, ex nyaqe k'walb'aj nchi lipin tu'n tjet pwaq te kytata.

¹⁵Tu'npetzi'n, tuk'a tkyaqil wanmi'n k'wel yupinji'y jni' at we'y, majxpe nchwinqila kxel nq'o'n, noq tu'n kyel wenkuy toj kynimb'ila. ¿Nyatzaj o'kqinx we' nb'yo'n wib'a kyij'a, ex ayetzin kye' nti'x npon kyk'u'ja wi'ja?

¹⁶Exla qa mi xkub' nq'o'n we' jun iqtz kyib'aja, me at junjun nq'mante kyxola qa x'tijqi'n tu'n nsb'u'n kyij'a, noq tu'n ttzaj ntzyu'nkuy kypwaaq. ¹⁷¿Me tze'ntzi'n ikyjo? ¿Ma ma'tzin chi kub' nsb'u'n tuk'a jun ichin, a xi nsma'n kyuk'iy? ¹⁸In kub'sin nwutza te Tito tu'n t-xi' lol kye'y, ex xi nchq'o'n juntl erman tuk'a, tu'n kyqanin jun mojb'il kye erman toj Jerusalén. ¿Ma ma'tzin chi kub' sb'u'n tu'n Tito, noq tu'n ttzaj ti'n kypwaaq we'y? ¡Mina! ¿Ma nyapela junx qten tuk'a Tito, ex jun qb'isa, ex tz'aqle qanmi'n toj tkyaqil?

¹⁹Akula tz'el toj kywutza qa noq nqo kub'sin qwutza kye'y, tu'n tkub' kyewinkuy qila. Me mikyxi, qala' ayi'y erman, noqpe kyja' nqo b'isini'y tze'n tten tu'n kych'iya toj kynimb'ila. Noq o yoli'n twutz Dios ti'j tb'i Crist, ex tkyaqiljo lu'n, noq tu'n kych'iya toj kynimb'ila. ²⁰Nchin xob'a tu'n nxi'y lol

kye'y; ya'j qa na'mtaqx tjaw kytx'ixpin kyte'n tze'nkuxjo waja. Ikytzi'n, b'alaqa il ti'j tu'n kyok wili'n, ex nya tu'n nyoli'n tuk'a jun yol b'unin tze'nku kyaja. Ya'j qa atku q'oj kyxola, qa atku iky'b'il tu'n tyab' kywi'y, qa nchi b'aj pa'n kyib'a, qa nchi b'aj xo'n yol kyxola, qa atku iqj yol kyxola, qa nchi b'aj nimsin kyib'a, qa nti'x nuk'b'il kyxola. ²¹Ex nchin xob'a ya'j qa, aj npo'n jun majla kyxola, qa xin elkuy toj ntx'ixewa twutz nDiosa tu'n kypaja, ex qa xin oq'a kyil'jjo, aye' nchi b'inchintaq il ojtze, ex qa na'm tkyij kytzaqpi'n nya b'a'n tze'nku ky'a'jin, ex tkyaqil achb'il nb'anttaq kyu'n.

Jun yol te xob'tzb'il tu'n Pabl

13 ¹Atzi'n tox majin lu'n tu'n nxi'y lol kye'y. Ex chin ponb'ila tuk'a kawb'il tze'nku ntq'ma'n toj Tu'jil Tyol Dios: Aj tkub' kawit jun il, il ti'j kab'e mo oxte tstiyil, a otaq kyli il anetzi'nch.¹

²Tej ntenkuxixa kyuk'iy te tkab' majin, xi nq'ma'n kye nchi b'aj b'inchintaq il ex kye kykyaqilx; me qu'n tu'n najchaq intini'y ja'llin, noq kxel nna'n kye'y, qa aj nkani'n jun majla kyuk'iy, ma chinka tu'n nkawi'n kujxix wen, ex nti' tumil tu'n kytzaqpaja. ³Qu'n ayexa nchi qaninte jun yek'b'il we'y, qa twutzxix jun yolil Tyol Cristqi'n, qu'n nyapen noq alkyeku te Crist aj tkawin kyij'a; qala' okpin k'wel tyek'in tipintz kyxola. ⁴Twutzx te', tej tjaw q'o'n Crist twutz cruz tu'n tkyim, nyakuj nti'taq tipin. Me atzin ja'llin, itz' te jun majx, tu'n tipin qMan Dios. Ex ikyxjo qe' ja'llin; exla qa nti' qipi'n tu'nqx qib'xa, me noq tu'n qmujb'il qib'a tuk'a Dios, loqo'y itz'qo tu'n tipin, tu'n qajb'i'n kyxola tuk'a jun kawb'il kujxix.

⁵⁻⁶Chi b'isi'n kyij'xa qa twutzx qa nimilqexixa. Tu'n ikyjo, k-elil nniky'tzajila qa jun twutzxix tsanjil Jesúsqi'n, qu'n xi kynimi'n tu'n nyola. ¿Ma nyapela ojtzqi'n kyu'n qa itz' Crist toj kyanmi'n? Qu'n qa nti' Crist toj kyanmi'n, nya twutzxix nimilqiy.

¹ 13:1 Deu. 17:6; 19:15.

Ikytzi'n, q'uqle nk'u'ja tu'n tel kyniky'a te, qa twutzxix tsanjil Jesúsqo'y.

⁷Nqo na'n Dios, tu'ntzin mi kub' kyb'inchinji'y nya wen, nya noq tu'n tyek'in qa wenqo'y kywutza; qala' tu'n kyel wena twutz Dios, exla qa nyakuj nya wenqo'y. ⁸Qu'n qa ma kub' kyb'inchinji'y wen, nyale qo kawilji'y kyij'a, qu'n nti' jun ti' aku kub' b'inchit ti'jjo a wen. ⁹Nqo tzalaja tu'n at kyipi'n tu'n kyb'inchi'n tze'nku taj Dios. Ex nyatla il ti'j tu'n tyek'in Dios tipin tuk'a tkawb'il kyij'a kujxix wen, qu'n qa otaq kub' kyb'inchin kyib'a, aj npo'n, noq tuk'a jun yol b'unin kchin yolili'y kyuk'iy, nyakutlaj nti' qipi'n. Tu'npetzi'n, kukx nqo kub'sin qwutzji'y te Dios, tu'n kyoka tz'aqle toj kynimb'ila. ¹⁰Ex tu'npetzi'n, nxi ntz'ib'inji'y u'j lu'n na'mxtaq nxi'y lol kye'y, qu'n tu'ntzintla

aj nkani'n, nyatla il ti'j tu'n nkawi'n kujxix kyij'a. Qu'n a nkawb'ila tzaj tq'o'n Dios tu'n kych'iya toj kynimb'ila, ex nya tu'n kykub' numje.

**Jun q'olb'il tu'n Pabl
tu'n tjapin b'aj tyol**

¹¹Atzin ja'lin erman, o'kx nyolji'y. Noqit chi tzalajxa. Tz'okx tilil kyu'n, tu'n kyoka tz'aqle toj kynimb'ila. Kyq'uib'ink kyk'u'ja kyxola, ex junxit kynab'la tuk'a nuk'b'il. Ex Dios, a Tajaw tkyaqil k'u'jb'il ex nuk'b'il ktenb'il kyuk'iy. ¹²Kyq'uib'ink kyib'a kyxolxa tuk'a tkyaqil kyk'u'ja. ¹³Ex tkyaqil erman tzalu'n junx wuk'iy nxi kysma'n q'olb'il kye'y. ¹⁴Noqit a t-xtalb'il qAjaw Jesucrist ten kyuk'iy, junx tuk'a tq'aq'b'il tk'u'j qMan Dios, ex tuk'a kymujb'il kyib'a tu'n Xewb'aj Xjan. Ikxyitjo.